

Beynəlxalq İctimaiyyətə Müraciət

“Birgə Yaşamaq və Sülh İmkani: Dəyişən Dünyada” mövzusunda Qərbi Azərbaycan İcması tərəfindən təşkil olunmuş Beynəlxalq Onlayn Konfransda qəbul edilmişdir

3 may 2025-ci il

Biz, 2025-ci il mayın 3-də Qərbi Azərbaycan İcmasının təşkilatçılığı ilə keçirilən “Dəyişən Dünyada Birgə Yaşamaq və Sülh İmkani” adlı Beynəlxalq Onlayn Konfransda dünyanın müxtəlif guşələrindən toplanmış iştirakçılar olaraq, beynəlxalq ictimaiyyətə bu müraciəti qəbul edirik. Bu konfrans, 16 may - Birləşmiş Millətlər Təşkilatının “Sülh İçində Birgə Yaşamaq Beynəlxalq Günü” və 21 may - “Mədəni Müxtəliflik Üçün Dialoq və İnkişaf üzrə Ümumdünya Günü” münasibətilə keçirilmiş və sülh, dözümlülük, mədəni müxtəliflik və qarşılıqlı hörmət kimi universal dəyərləri harmonik dünyanın əsas sütunları kimi bir daha təsdiqləməyi qarşısına məqsəd qoymuşdur.

Sülh İçində Birgə Yaşamaq Beynəlxalq Günü'nün global sabitlik və birgəyaşayışı təşviq etmək üçün həmrəylik, inklüzivlik və zorakılıqdan uzaq münaqişə həllini təşviq edən çağırışlarını *yüksək qiymətləndirərək*;

Mədəni Müxtəliflik Üçün Dialoq və İnkişaf üzrə Ümumdünya Günü'nü davamlı inkişaf, dialoq və sülh üçün mədəni müxtəlifliyin təşviqi vasitəsi kimi qəbul edərək, bunun qarşılıqlı anlaşma yolu ilə cəmiyyətləri zənginləşdirdiyini *vurğulayaraq*;

BMT tərəfindən elan olunmuş bu günlərin etnik münaqişələr, köçkünlük və sosial təcrid kimi global çağırışların dözümlülük, çoxmillətlik və mədəni plüralizm ideyaları ilə həllinə vacib çərçivə yaratdığını *təsdiq edərək*;

Məcburi köçkünlük problemlərinin həll olunmamasının sülh və müxtəliflik prinsiplərinə zərər verdiyindən narahatlıq *ifadə edərək*;

1987–1991-ci illərdəki sonuncu deportasiya zamanı 300 min nəfər olmaqla, azərbaycanlıların Ermənistandan zorla çıxarılımları nəticəsində evlərindən, mədəni irslərindən və icma bağlarından məhrum edilməsi ilə bağlı narahatlığımızı *bildirərək*;

Qayıdış hüququnun beynəlxalq insan hüququnda təsbit olunmuş və yalnız ədalət məsələsi olmaqla, tarixi ədalətsizliklər yaşayan regionlarda sülh, çoxmillətlik və mədəni müxtəlifliyin inkişafı üçün vacib addım olduğunu *vurğulayaraq*;

Qərbi Azərbaycan İcmasının beynəlxalq hüquqa sadıqlığını, qayıdış hüququnun sülh yolu ilə təmin edilməsinə yönəlmiş səylərini və bu prosesini ədalətin bərpası ilə yanaşı dözümlülük, çoxmillətlik və mədəni müxtəlifliyə töhfə kimi görməsini *alqışlayaraq*;

Qayıdış hüququnu və mədəni irsin qorunmasını təsbit edən Ümumdünya İnsan Hüquqları Bəyannaməsi və digər beynəlxalq çərçivələri *xatırlayaraq*;

Konfrans çərçivəsində aparılan dərin və mənalı müzakirələrdən *ilhamlanaraq*;

Biz beynəlxalq ictimaiyyətə aşağıdakı məzmununda müraciət edirik:

- Sülh İçində Birgə Yaşamaq Beynəlxalq Günü və Mədəni Müxtəliflik Üçün Dialoq və İnkişaf üzrə Ümumdünya Günü qlobal sülh, dözümlülük və mədəni plüralizmin təşviqi üçün mühüm platformalar kimi dəstəkləməklə münaqişələrin həlli və birgəyaşayışın təmininə yönəlmiş səyləri artırsın.
- Bu BMT günlərinin ideyaların fəal şəkildə *təşviq edilsin*, etnik ayrı-seçkilik, məcburi köçkünlük və mədəni irsin məhv edilməsi kimi qlobal problemlərin dialoq, inklüzivlik və müxtəlifliyə hörmət yolu ilə həllinə yönəlmiş təşəbbüslər *gücləndirilsin*.
- Qərbi azərbaycanlıların öz ata-baba yurdları olan Ermənistan sülh yolu ilə, təhlükəsiz və ləyaqətli şəkildə qayıdış hüququnun, beynəlxalq insan hüquqları konvensiyalarında açıq şəkildə əks olunduğu kimi *dəstəklənsin*.
- Qayıdan qərbi azərbaycanlıların sosial, iqtisadi və mədəni imkanlara çıxışının təmin edilməsi yolu ilə Ermənistanda harmonik birgəyaşayış və mədəni müxtəlifliyin *təşviq edilsin*.
- Ermənistandakı tarixi abidələr və ənənəvi adət-ənənələr daxil olmaqla, azərbaycanlı mədəni irsinin qorunması və dirçəldilməsi üçün dəstək göstərilsin, bu irsin qərbi azərbaycanlıların kimliyinin qorunmasına və qlobal mədəni müxtəlifliyə töhfə verməsinə xidmət etməsi *təmin edilsin*.
- Məcburi köçkünlük mirasının aradan qaldırılması və Qərbi azərbaycanlıların sülh yolu ilə qayıdışına dəstək məqsədilə diplomatik təşviqat, humanitar yardım və texniki əməkdaşlıq vasitəsilə birgə *səylər göstərilsin*.
- Qərbi Azərbaycan İcmasının beynəlxalq hüquqa sadiqliyini, sülhsevər təşviqatını və mədəni müxtəlifliyə bağlılığını təqdir edərək, qayıdış yalnız ədalətin bərpası deyil, həm də çoxmillətlik, dözümlülük və sülhə töhfə kimi *qiymətləndirilsin*.
- Bu müraciət hökumətlər, beynəlxalq təşkilatlar və vətəndaş cəmiyyəti arasında geniş *yayılsın*, sülh, ədalət və mədəni müxtəliflik prinsiplərinin təşviqi üçün həmrəylik və fəaliyyət çağırışına *çevrilsin*.

Biz, çoxmillətlik və mədəni müxtəlifliyin sülh içində inkişaf etdiyi bir gələcəyə tam dəstəyimizi *ifadə edirik*.

Eyni zamanda, Azərbaycan Respublikası hökumətinin Sülh İçində Birgə Yaşamaq Beynəlxalq Günü və Mədəni Müxtəliflik Üçün Dialoq və İnkişaf üzrə Ümumdünya Günü'nün təcəssüm etdirdiyi sülh, dözümlülük və mədəni müxtəliflik ideallarının təşviqində göstərdiyi səyləri yüksək *qiymətləndiririk*.

“Dəyişən Dünyada Birgə Yaşamaq və Sülh İmkani” adlı Beynəlxalq Onlayn Konfransda – Qərbi Azərbaycan İcmasının təşkilatçılığı ilə 2025-ci il mayın 3-də qəbul edilmiş bu müraciət ilə biz ədalət, sülh və mədəni müxtəliflik naminə birgə *dayanırıq*.